

KORRALDUS

.....11.2016 nr 1-3/16/.....

Haven Kakumäe OÜ-le vee erikasutusloa andmine

I. ASJAOLUD

Haven Kakumäe OÜ (registrikood 12816793, edaspidi *taotleja*) esitas 25.09.2015 kirjaga Keskkonnaametile vee erikasutusloa taotluse (edaspidi ka *taotlus*). Taotlus saabus ja registreeriti Keskkonnaametis 28.09.2015 nr 7-6/15/21758. Vee erikasutusluba taotletakse Kakumäe sadama (edaspidi ka *sadam*) rekonstrueerimisel (ümberehitamisel) toimuvaks vee erikasutuseks. Vee erikasutuse eesmärk on sadama süvendamisel saadud pinnase kaadamine mahus kuni 71 000 m³ ning kaide, rannakindlustuse ja juurdepääsutee ehitamine, mille käigus uputatakse veekogusse tahkeid aineid mahus kuni 70 000 m³. Sadam asub Harju maakonnas Tallinna linnas Haabersti linnaosas Lesta tn 16/18 maaüksusel (katastritunnus 78401:101:1986, pindala 47,315 ha).

Veeseaduse § 8 lg 2 p-i 7 kohaselt on vee erikasutusluba vajalik, kui uputatakse tahkeid aineid veekogusse. Keskkonnaamet hindas vastavalt keskkonnaministri 26.03.2002 määrusele nr 18 "Vee erikasutusloa ja ajutise vee erikasutusloa andmise, muutmise ja kehtetuks tunnistamise kord, loa taotlemiseks vajalike materjalide loetelu ja loa vormid"(edaspidi *määrus nr 18*) esitatud andmeid ning need vastavad nimetatud määrukses esitatud nõuetele.

1.1 Tähelepanekud

Sadama ümberehitamise käigus tekkis vajadus muuta vee erikasutusloa tingimusi, kuna selgusid uued asjaolud, millest tingituna ei ole võimalik väljastatud vee erikasutusloa nr L.VV/323516 kohaselt sadama ümberehitust lõpule viia. Akvatooriumi süvendamisel tekkivat pinnast ei ole võimalik kasutada ehitusmaterjalina, mistõttu tuleb süvendatav pinnas kaadata ning samuti on vajalik täiendavate täitetööde tegemine.

Sadama ehitamiseks on mittetulundusühingule Jahisadam juba varem Keskkonnaameti poolt väljastatud vee erikasutusluba nr L.VV/323516 (kehtivusega 21.08.2013 kuni 21.08.2018). Vee erikasutusloaga on lubatud sadama ehitamine, mille käigus tehakse süvendustöid mahus 80 000 m³ ning süvendatud pinnase kaadamine Paljassaare kaadamisalale on lubatud mahus kuni 9800 m³. Vee erikasutusloaga on lubatud täitetöid teostada mahus 62 000 m³, millele lisandub ajutise tammi ehitamine mahus kuni 9100 m³. Arendusala omaniku osas on toimunud muutused: Lesta tn 16/18 kinnistu võõrandati Haven Kakumäe OÜ-le.

II. KAALUTLUSED VEE ERIKASUTUSLOA ANDMISEL

Vastavalt haldusmenetluse seaduse (edaspidi *HMS*) § 56 lg-le 3 tuleb kaalutlusõiguse alusel antud haldusakti põhjenduses märkida kaalutlused, millest haldusorgan on haldusakti andmisel lähtunud. Keskkonnaamet teeb vee erikasutusloa andmise otsuse lähtudes taotluses esitatud informatsioonist, „Kakumäe Jahisadama rekonstrueerimise (ümberehitamise) keskkonnamõju hindamise aruanne“ (Corson OÜ, Tallinn 2016, Töö nr 1511) ning vee kasutamist ja kaitset sätestavatest õigusaktidest.

2.1 Taotluse avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Veeseaduse § 9¹ lg 1 kohaselt avaldab vee erikasutusloa andja vee erikasutusloa taotluse saamisest alates 21 päeva jooksul pärast vee erikasutusloa taotluse menetlusse võtmist sellekohase teate ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Teade vee erikasutusloa taotlemise kohta avalikustati 15.10.2015, st tähtaegselt ning ettepanekuid ja vastuväiteid vee erikasutusloa taotluse avalikustamise käigus ei laekunud.

2.2 Keskkonnamõju hindamisest

Vastavalt keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (*KeHJS*) § 6 lg 1 p-le 17¹ on merepõhja tahkete ainete uputamine alates aine mahust 10 000 kuupmeetrit olulise keskkonnamõjuga tegevus, mistõttu vee erikasutusloa saamiseks algatas Keskkonnaamet 16.10.2015 kirjaga nr 7-6/15/21758-4 KeHJS § 3, § 6 lg 1 p17, § 11 lg 2 ja 3 alusel kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*).

Tuginedes KeHJS § 9, § 22 lg-tele 5-6, veeseaduse § 9 lg-le 5, Keskkonnaameti peadirektori 18.07.2016 käskkirja nr 1-1/16/287 „Regioonide põhimääruste kinnitamine“ lisa 3 „Keskkonnaameti Põhja regiooni põhimäärus“ p-le 2.1 ja 3.5.8, on Keskkonnaamet oma 19.10.2016 kirjaga nr 6-3/16/344-36 **tunnistanud Kakumäe jahisadama rekonstrueerimise (ümberehitamise) KMH aruande nõuetele vastavaks.**

KMHst nähtub:

- 1) Mõjutatav ala asub piirkonnas, kus domineerivad edela- ja lääne tuuled. Sagedamini esineb tuul edelast (22,824%), läänest (15,727%), idast (10,744%) ja lõunast (10,697%). Harvem esineb tuul põhjast, kirdest, kagust ja loodest. Arvestades Kakumäe geograafilist asukohta tekitab siin suurema mõjuga lainetuse põhja suunast puhuv tuul. Tuulisemad kuud on siinses piirkonnas jaanuar, veebruar ja oktoober. Tuulisematel kuudel domineerivad ülekaalukalt edela, lõuna ja lääne tuuled.
- 2) Pinnavee omadused (heljumi ja hõljumi sisaldus) sõltuvad Kakumäe sadama piirkonnas rannavööndi setenditest ja setetest ning hüdrometeoroloogilistest tingimustest.
- 3) Hüdrometeoroloogiliselt aktiivsematel perioodidel lainetuse ja hoovuste poolt rannavööndi setete ja setendite kulutusel paisatakse veesambasse peeneteralisi setteid, mis moodustavad heljumi.
- 4) Kakumäe sadam on kavandatud väikelaevade (jahid, mootorpaadid) sadamaks. Võimalik on vastu võtta: 30 m pikkuseid aluseid 4, 24 m aluseid 4, 20 m aluseid 12, 15 m aluseid 36, 10 m aluseid 86, 7,5 m ja väiksemaid aluseid 130.
- 5) Nooda teele on kavandatud kogu Kakumäe sadama liiklus, sh suuregabariidilised veosed ning ühistranspordi liiklus, et juurdepääs sadamale mõjutaks võimalikult vähe ümbruses elavaid inimesi. Selleks, et oleks võimalik suuregabariidiliste veoste vedu Nooda teel ning ohutud liikumisvõimalused rullisutajatele kergliiklusteel on kergliiklustee ristumine Nooda teega lahendatud tunneliga.

- 6) Kergliiklustee puhul on eeldatud võimalikult vähest puude raieta täiendavalt arvestatud vajadusega tagada kergliiklusteel võimalus teostada rekreatsiooni (rulluisutajad), millest tulenevalt on kergliiklustee paigutatud pankranniku äärde paralleelselt merega.
- 7) Nooda tee rajamine vähendab oluliselt liikluskoormust Lesta teel. Planeeritud on Nooda tee kasutamine eelkõige sadamahoonete kasutajate poolt, aga kindlasti ka Lesta 11 ja Lesta 22 elanike poolt. Seega on Nooda tee rajamisest on oluliselt huvitatud detailplaneeringuala ja selle lähiala asutused ja elanikud.
- 8) Kaardimaterjali analüüs ja KMH käigus teostatud matemaatiline modelleerimine kinnitavad, et sadama lahendus ei oma negatiivset mõju Kakumäe poolsaare idakalda erosiooniprotsessidele. Uuringute tulemusel saab tõdeda, et sadamarajatiste mõju hüdrodünaamilisele pildile Kopli lahes on lokaalne. Märkimisväärne mõju lainetele ning hoovustele avaldub rajatistest ainult 500 meetri ulatuses. Loode suunas avaldub mõju liivaranna tekkes. Tänu sadama rajamisele võib oodata sadamast loode poole jäävatel kinnistutel erosiooni aeglustumist. Kaugemal asuvate kinnistute erosiooniprotsesse sadama rajamine ei mõjuta.
- 9) Merirahust edasi algavat Vabaõhumuuseumi esist rannaala Lesta tee 16/18 ehitustööd ei mõjuta.
- 10) Kasutada olnud andmetel Kakumäe sadama piirkonnas eeldatavalt suuri rändeageid ja talvituvaid veelinnukogumeid ei ole, mistõttu ei teki olulist mõju linnustikule.
- 11) Lesta tn 16/18 puudub kõrghaljastus. Mingeid olulisi negatiivseid mõjusid sadama rekonstrueerimisest/ümberehitamisest ja hilisemast kasutamisest taimestikule ja maastikule ei teki.
- 12) Toetudes matemaatilise modelleerimise tulemustele ja piirkonnas toimuvatele rannaprotsessidele võib eeldada, et sadama akvatooriumi korduvsüvenduse vajadust ei teki enne 25 aastat.
- 13) Toetudes matemaatilise modelleerimise tulemustele ja piirkonnas toimuvatele rannaprotsessidele puudub sadama rajamisel mõju Stroomi, Kakumäe ja Pikakari avaliku ranna suplusvee kvaliteedile.
- 14) Ekspertide arvates ei ole pinnase ladustamine maismaal reaalselt arvestatav variant kaadamisele ei keskkonnakaitseliselt, ei mõjult inimeste tervisele ja heaolule ning varale ega ka majanduslikest aspektidest, kuna lähipiirkonnas ladestusalale reaalne asukoht puudub.
- 15) Kaadamisala on valitud selliselt, et mõju elustikule, eriti naabruses asuvate looduslikult mitmekesistele ja väärtuslikele aladele, on võimalikult väike. Keskkonnakaitselise praktikas on kinnitust leidnud põhimõtte, et süvenduspinnas tuleb kaadata sobivale alale võimalikult süvendustööde lähedal. Vältida tuleb asjatuid pikki sõite pinnast vedavate pargastega. Lähimaks kaadamise alaks on Veeteede Ameti navigatsioonikaartidele kantud Paljassaare lahes asuv kaadamisala.
- 16) Kaadamispiirkonnas Paljassaare pinnasepuistealal puuduvad märkimisväärsed veelindude pesitsus-, toitumis- või peatumisalad. Kuna on tegemist urbaniseerunud piirkonnaga siis on lindude arvukus kirjeldatavas merepiirkonnas äärmiselt madal. Erandiks võivad olla ülelendavad linnud. Rändlindudele ei tohiks kavandatud tööd praktiliselt mingit olulist mõju avaldada.
- 17) Süvenduspiirkonnas ja Paljassaare kaadamisalal märkimisväärsed kalade koelmute asukohti täheldatud ei ole.
- 18) Modelleerimise tulemused näitavad, et Paljassaare lahes kaadamisalale kaadamisel tekkiv heljum Pikakari, Stroomi ega Kakumäe ranna (avalikud supluskohad) lähialadele ei ulatu, jäädes mitmete kilomeetrite kaugusele ning kaadamisest nende randade suplusvee kvaliteedile mõju puudub.
- 19) KMH-s jõuti järeldusele, et süvendamise ja kaadamise negatiivne mõju merepõhjakooslustele on eeldatavalt väheoluline ja valdavalt taastuv 1-2 aasta jooksul pärast süvendamise/kaadamise lõppemist.

- 20) Arvutuslikud laevaliiklusest tingitud müratasemed nii päeval kui ka öisel ajavahemikul ei ületa kehtestatud liikluse müra taotlustasemeid (päeval ajavahemikul $L_{pAeq}=55$ dB, öisel ajavahemikul $L_{pAeq}=45$ dB) ja jäävad neist oluliselt madalamaks.
- 21) Linnade välisõhu kvaliteedi kompleksse hindamise analüüsis toodud CAQ indeksi põhjal oli Tallinna õhusaaste tase väga madal.
- 22) Kuna sadama rekonstrueerimine/ümberehitamine toimub looduslikult hästi ventileeritavas rannaalas, siis võib eeldada, et puistematerjalide laadimine ja ladustamine ning ehitus ja transpordivahendite kasutamine ei tekita müra- ja õhukaitsealaseid olulisi probleeme täites tööde teostamiseks ettenähtud nõuded.
- 23) KMH aruandes kavandatud tegevusega ei kaasne selliseid tegevusi, mis võiks õhukvaliteeti halvemaks muuta ning väita, et kavandatud tegevusega ei kaasne olulist mõju õhukvaliteedile ja puudub oht kliimamuutuseks.
- 24) Laevaliikluse intensiivistumise tõttu võib suureneda võimalike avariilukordade esinemise tõenäosus. Avari olukorra tekkimise juhuks peab sadamal olema reostustõrje plaan ning võimekus vältimaks õli sattumist sadamabasseinist lahte.
- 25) Hetkel on Tallinna mereturism koondunud peamiselt Pirita linnaossa, mida teadvustatakse Tallinna kuurort- ja puhkepiirkonnana. Tasakaalustamiseks turistide voogusid ja looduse koormatust on Kakumäe sadama väljaarendamine puhke-, ranna- ja turismipiirkonnana igati põhjendatud.
- 26) Sadam annab ettevõtluseks ja äritegevuseks täiendavaid võimalusi. Puhkamisvõimaluste pakkumine ja huvitegevuse arendamine toetavad ka kaubanduse arendamist – kui on külastajaid, siis suureneb alal paiknevate kaupluste ja teeninduspunktide külastatavus ja arv.
- 27) Kakumäe sadama rekonstrueerimise/ümberehitamisega ja Merirahu sadama ehitamisega ei kaasne kumuleerida võivaid olulisi mõjusid, kui rakendatakse KMH-s ära märgitud leevendavaid meetmeid.
- 28) Kasutades KMH peatükis 8.1 (Kohustuslikud nõuded ja leevendavad meetmed) toodud nõudeid ja leevendavaid meetmeid ei teki kaadamisega seoses olulist mõju linnustikule.
- 29) KMH protsessi käigus tehtud matemaatiline modelleerimine näitas, et Paljassaare kaadamiskohast ei ulatu heljum Paljassaare hoiu- ja linnuala veeosa piirini ning kui kasutada kaadamisel nõutavaid leevendavaid meetmeid (KMH ptk 8.1 Kohustuslikud nõuded ja leevendavad meetmed), siis negatiivset mõju linnualale ja seda kasutatavatele linnuliikidele ning nende elupaikadele ei avaldu.
- 30) Väärtusindeksi järgi on parimaks lahendiks alternatiiv A2 - kavandatud tegevus koos osa süvendatud pinnase kasutamise ja puhke-suplusala moodustamiseks.

2.3 Eelnõu avalikustamine ja seisukohtade ärakuulamine

Vastavalt HMS § 48 lg-le 1 pannakse õigusakti eelnõu koos seletuskirjaga avalikkusele tutvumiseks välja, tagades avalikkusele nimetatud dokumentidega tutvumise võimaluse vähemalt kuni ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtaja lõpuni. Vastavalt HMS § 49 lg-le 2 ei või ettepanekute ja vastuväidete esitamiseks tähtaeg olla lühem kui kaks nädalat väljapaneku algusest arvates. Keskkonnaamet teavitas vee erikasutusloa andmisest ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ...11.2016 ning edastas eelnõu vastavalt HMS § 49 lg-le 3 ka taotluse esitajale.

2.4 Loa nõuete seadmine

Vastavalt veeseaduse § 9 lg 2 p-dele 9 ja 11, KMH tulemustele ning tulenevalt taotleja taotluses esitatud andmetest kehtestatakse vee erikasutusloas tööde minimaalsema negatiivse keskkonnamõju saavutamiseks järgmised meetmed ja tingimused:

- 1) Heljumi võimaliku madalasse rannikumerre kandumise vähendamiseks tuleb sõltuvalt tuule suunast ja tugevusest valida ohustatud rannikualast kõige kaugem kaadamisala piirkond (ruut), et heljumi teekond ranniku poole oleks võimalikult pikk.
- 2) Süvendus-, uputus- ja kaadamistööd tuleb korraldada nii, et tööde kestus oleks võimalikult lühiaegne.
- 3) Veekogu põhja uputatava pinnase omadused peavad vastama kas ehitusmaterjalile ettenähtud nõuetele või on samased väljavõetava pinnase omadustega.
- 4) Süvendus-, uputus- ja kaadamistööd ei tohi teostada kui tuule kiirus on üle 15 m/s.
- 5) Avatud akvatooriumis ei tohi süvendus- ja kaadamistööd teostada ajaperioodil 20 aprill kuni 30. juuni. Täielikult suletud akvatooriumi korral võib süvendus- ja täitetööd teha ka 20 aprillist kuni 30 juunini.
- 6) Sadama ehitamisel on keelatud igasuguste jätmete kasutamine sh lammutusjätmete kasutamine.
- 7) Süvendustööd toimuvad kopsüvendajaga. Erijuhul, kui pinnasekihid on kaljused on kasutusel piikija.
- 8) Täitetööd teostatakse kalluritega ning pinnase ja kivide paigaldamine ja silumine toimub ekskavaatoriga.
- 9) Raudbetoonelementide paigaldamine toimud kraanaga. Kraana veealust tegevust juhib tuuker.
- 10) Pinnase kaadamiseks kasutatakse selleks ettenähtud pargaseid.
- 11) Pargased peavad olema pidevalt jälgitavad laevade automatiseeritud identifitseerimise süsteemi (AIS) abil.

2.5 Seirenõuete seadmine

Sadama rekonstrueerimise mõju jälgimiseks setetele ja setenditele tuleb mõõdistada ranna reljeef sadama loodepiirist alates 100 m lõigul. Mõõdistamist tuleb läbi viia esimesel aastal ja kolmandal aastal pärast sadama rekonstrueerimist/ümberehitamist. Seire mõõdistuste läbiviimiseks tuleb määrata veepiir 0 ja mõõta 1,5 m, 1,0 m, 0,5 m, 0 veepiir, - 0,5 m ja - 1,0 m samakõrguse jooned kanda kaardile ning võrrelda tulemusi esimese ja kolmanda aasta vahel.

2.6 Täiendav teave

- 1) Seire tulemused tuleb esitada Keskkonnaametile üks aasta peale kaide rajamist ja kolm aastat peale kaide rajamist.
- 2) Vee erikasutuse kohta tuleb Keskkonnaametile esitada aruanne vastavalt kehtivatele õigusaktidele.
- 3) Tööde käigus tekkivatest muudatustest informeerida Keskkonnaametit koheselt.
- 4) Vee erikasutusluba ei anna õigust ehitamiseks ja ehitise kasutamiseks.

III. OTSUSTUS

Tulenevalt eeltoodust; lähtudes veeseaduse § 8 lg 2 p-st 6 ja 7, määruse nr 18 §-st 5, §-st 8 ja § 17 lg 2 punktist 1; Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirjast nr 1-1/16/306 ning Haven Kakumäe OÜ (registrikood 12816793) taotlusest; KMH tulemustest ja korralduses esitatud kaalutlustest, **otsustan:**

anda Haven Kakumäe OÜ-le (registrikood 12816793) vee erikasutusluba nr L.VV/328398 kehtivusega kuni viis aastat Kakumäe sadama süvendamisel

tekkinud pinnase kaadamiseks Paljassaare kaadamisalale mahus kuni 71 000 m³ ning kaide, muuli, rannakindlustuse ja juurdepääsutee ehitamiseks, mille käigus paigutatakse veekogusse pinnast ning uputatakse tahkeid aineid (graniitkivi, paekivi, killustik, puit, raudbetoon, geotekstiil) mahus kuni 70 000 m³.

Haldusakti on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.